

– «*Йди до стриження*» [4, с.70]. У наведеному уривку слово “*barber*” перекладено як «*стрижий*», що у сучасному мовленні означає «*перукар*», задля відтворення колориту минулої епохи та культурної маркованості. Це слово дозволяє перекладачеві зберегти аутентичність оригінального тексту та зрозумілість для українського читача. Розгляньмо ще один приклад: “*Is this a prologue, or the posy of a ring?*” [3, с.149] – «*Чи це має бути Пролог чи напис на перстені?*» [4, с.92]. Англійське слово “*ring*”, що означає «*кільце*», М. Рудницький переклав як «*перстень*». Перекладач використав стратегію умовної архаїзації, щоб відтворити історичний колорит тієї епохи.

Протилежною до стратегії архаїзації є модернізація. Основна мета якої полягає у тому, щоб забезпечити актуальність, зрозумілість та відповідність перекладеного тексту сучасним умовам. До прикладу: “*Let’s do it, I pray, and I this morning know/Where we shall find him most convenient*” [3, с.21] – «*Так зробимо, а я скажу вам, де Його знайти самого нині вранці*» [4, с.26]. У цьому прикладі, як бачимо перекладач не використав прямого відповідника слова “*pray*”, натомість з’явився емфатичний вираз «*Так зробимо*».

Висновки. При відтворенні архаїчного складника у драматичному творі, важливо наголосити на першорядному завданні збереження часового аспекту. Відтворення експресивних одиниць, які формують загальний стиль твору, є органічною ознакою перекладених текстів з архаїчною лексикою. Під час перекладу доцільно враховувати алгоритм відтворення архаїчної лексики, включаючи пошук відповідного архаїчного еквівалента, компенсацію архаїчного складника на рівні речення або тексту, та вибір елементу з метою передачі експресивного забарвлення. Отже, здатність архаїчної лексики до вираження текстової експресії та пріоритетність відтворення часового елемента в перекладі підтверджують необхідність акцентування на передачі саме часового складника архаїзму у перекладі.

ЛІТЕРАТУРА

1. Гайдученко Г. Історизми та архаїзми як основні виражальні засоби історичної стилізації.
URL: <http://ekhsuir.kspu.edu/bitstream/handle/123456789/924/%D0%93%D0%B0%D0%B9%D0%B4%D1%83%D1%87%D0%B5%D0%BD%D0%BA%D0%BE%20%D0%86%D1%81%D1%82%D0%BE%D1%80%D0%B8%D0%B7%D0%BC%D0%B8%D1%96%20%D0%B0%D1%80%D1%85%D0%B0%D1%97%D0%B7%D0%BC%D0%B8.pdf?sequence=1>
2. Мельник А. П. Функції сучасної американської анімації як основа вибору перекладацьких стратегій. *Studia linguistica*. 2012. 175–178 с.
3. William Shakespeare. *Hamlet*. 1603. URL: <https://www.folger.edu/explore/shakespeares-works/hamlet/read/>.
4. Шекспір В. Гамлет, принц Данський. Пер. з англ. М. Рудницький : трагедія. Львів, 2008. 192 с.

Анна ШРАМ

Науковий керівник – доц. Мар’яна КАРАНЕВИЧ

ПРОБЛЕМА (НЕ)ПЕРЕКЛАДНОСТІ ІНТЕРНЕТ-МЕМІВ

Актуальність проблеми перекладу пов’язана з відмінностями у світогляді носіїв різних мов, представників різних культур, що ускладнює досягнення рівноцінного ефекту. До труднощів перекладу відносять меми, які вже давно стали частиною нашого життя, адже з їх допомогою ми з легкістю коментуємо актуальні події у світі чи ділимося інсайтами.

Мета нашого дослідження полягає у виявленні підходів до відтворення англомовних інтернет-мемів для україномовної цільової аудиторії.

Вже протягом декількох століть явище перекладності/неперекладності досліджували такі науковці як О. Потєбня, М. Рильський, Дж. Кетфорд, В. Гумбольдт, та інші. Сьогодні проблему перекладності продовжують вивчати такі вітчизняні та зарубіжні перекладознавці, як Т. Шмігер [4] та Л. Венуті [9]. Водночас мем був об’єктом дослідження лінгвістів (Е. Честерман [6]), психологів (Т. Храбан [2], С. Блекмор [5]) та політологів (Р. Грамер [8]). Ми ж зробимо свій вклад у розробку перекладацького аспекту.

Перш за все потрібно визначити, що позначає лексема «мем». Це поняття ввів ще у 1976 році біолог Р. Докінз, який назвав цим терміном ген, що передає культурну інформацію. У нашій роботі ми опираємось на визначення, запропоноване П. Гілом, який зазначив, що меми – це культурні символи або соціальні ідеї (зображення, відео або текст), що швидко поширюються соціальними мережами з метою викликати у людей сміх [7]. За критерієм структури поданої інформації виокремлюють такі види інтернет-мемів: 1) текстові; 2) ілюстративні; 3) креолізовані; 4) відеомеми [3]. Відповідно до цього підхід та складність перекладу значно відрізняється.

У ході нашого дослідження було встановлено, що відео- та ілюстративні мему не потребують перекладу, оскільки комічний ефект досягається через зображення. Часто в основі цих мемів представлені реальні люди, герої фільмів, ситкомів, мультфільмів та казок. Прийомом створення комічного ефекту в такому випадку є вирваний з контексту відеоряд чи зображення (Див. рис. 1).

Рис. 1. Мему, що не потребують перекладу

Лінгвісти визначають креолізований текст як особливий лінгвовізуальний феномен, складне текстове утворення, в якому вербальний та невербальний компоненти формують одне візуальне, структурне, смислове та функціонуюче ціле, що забезпечує його комплексний прагматичний вплив на адресата [1, с. 17]. Переклад креолізованих мемів викликає певні труднощі у перекладачів, особливо якщо у тексті присутня гра слів, реалія, власна назва, або мем є ребусом, який потрібно розгадати. У такому випадку передати зміст мему і при цьому досягнути комічний ефект доволі складно. Такі мему вважаються неперекладними (Див. рис. 2).

Рис. 2. Неперекладні мему

На відміну від вищезазначених прикладів, текстові мему, які використовуються для опису ситуації, не становлять труднощів для перекладачів. До текстових мемів ми можемо віднести слова, словосполучення та речення, що поширилися мережею інтернет та не потребують невербального аспекту задля створення комічності. Наведемо приклад креолізованих мемів та їх перекладів, що були виявлені на сторінках інтернет-видання New Voice (Див. рис. 3).

Рис. 3. Прямий переклад мемів

Отже, рівень складності перекладу інтернет-мему залежить від того, до якого виду він належить. Проведений аналіз засвідчив, що найважче піддаються перекладу креолізовані меми. Зважаючи на те, що тема нашого дослідження не втратить актуальності найближчим часом, перспективи подальших досліджень вбачаємо у вивченні підходів до перекладу українських мемів про війну для англомовної цільової аудиторії.

ЛІТЕРАТУРА

1. Єрмоленко С. Я., Бибик С. П., Тодор О. Г. Українська мова: короткий тлумачний словник лінгвістичних термінів / за ред. С. Я. Єрмоленко. Київ, 2001. 224 с.
2. Храбан Т. Інтернет-меми як інструмент інформаційно-психологічного впливу. *Теоретичні й прикладні проблеми сучасної філології*. 2019. Вип. 8, ч. 1. С. 238–248.
3. Чернікова О. І. Вербальний, невербальний та комплексний меми: класифікація за способом подання та сприйняття інформації в інтернет середовищі (на матеріалі англомовних мемів). *Вісник КНЛУ. Сер. Філологія*. 2015. Т. 18, № 1. С. 151–156.
4. Шмігер Т. Перекладознавчий аналіз – теоретичні та прикладні аспекти: давня українська література сучасними українською та англійською мовами : монографія. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2018. 510 с.
5. Blackmore S. *The Meme Machine*. Oxford and New York : Oxford University Press, 1999.
6. Chesterman A. *Memes of translation: The spread of ideas in translation theory*. Amsterdam : John Benjamins Publishing Company, 2016.
7. Gil P. 50 Internet Memes that Have Won Our Hearts. *LiveAbout*. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.liveabout.com/internet-memes-that-have-won-our-hearts-3573553> (date of access: 09.04.2024).
8. Gramer R. Can NATO Weaponize Memes? *ForeignPolicy*. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://foreignpolicy.com/2017/04/13/nato-cyber-information-warfare-battle-of-ideas-memes-internet-culture/>
9. Venuti L. *Contra Instrumentalism: A Translation Polemic*. University of Nebraska Press, 2019.

Анастасія ЯРЕМА

Науковий керівник – доц. Тетяна ГАРАСИМ

WAR LITERATURE AS THERAPY: EXAMINING THE HEALING POTENTIAL OF THE NOVEL “MISTER PIP” BY LLOYD JONES

War literature is one of the best examples of human’s abilities to wreak havoc and resolve irrational conflicts. The disturbing amount of ancient epics and modern memoirs and novels broadcasts all the drawbacks of influential human desire for power and the suffering of the simple people from the war’s outcomes. Despite that, war literature not only describes the profound complexities of war, but also conveys the unique therapeutic value that may come in handy to deal with post-war depression. Recently, the topic of war has become widely discussed in our everyday lives with the help of mass media and current realities. Each Ukrainian somehow involved in the political tragic situation that causes huge psychological pressure is trying to find different ways for personal healing. Psychologists claim that there are a huge number of methods to deal with this alarming problem, and one of them is therapeutic reading in conditions of global conflict [1, 346].

The aim of this paper is to investigate the importance of therapeutic reading through such topics as self-reflection, empathy and fortitude in the novel “Mister Pip” by Lloyd Jones.

Reading usually offers a great opportunity to fresh our minds, to be absorbed in another person’s world as well as to get a lot of knowledge. In the research about the advantages of reading, K. Rayner, A. Pollatsek, J. Ashby, C. Clifton concluded that reading for sure helps to develop not only imagination and better perception of information, but also expands activity in the language output center in brains as people try to store the spoken words in their memory. That’s why reading is quite a momentous aspect of our being from the very childhood and realization that is in some way can help us to cope with such traumatic experiences as war makes it even a consequential element for the further investigation [1, p. 3].

Bibliotherapy is an active self-help, brief, non-pharmacological intervention that applies either cognitive therapy or behavioral therapy techniques. The main task of bibliotherapy is to teach a person how to control negative emotions and avoid them in everyday life. It looks like a truly great method to get out of the reality, focus on more positive things and take some time to rest from the terrible onslaught of war [2].

In the recent research, bibliotherapy was defined as the tool to fight the depressive symptoms that definitely could be considered as an outcome of the armed conflict [3]. Therapeutic reading plays an important role in treatment of serious mental health issues. Self-help therapy can be used by the individual without external assistance, such as those administered by health-care workers or that require minimal contact with a therapist. In